

SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA

KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-së
ŽALBENO VEĆE KAI

GSK-KPA-A-224/11

Priština,
2. avgust 2012. godine

U postupku

D. R.

Kragujevac
Srbija

Podnosilac zahteva/Žalilac

Protiv

1. J. Sh.

Podujevo

2. A. R. Sh.

Podujevo

Tužene strane/Tuženici

Žalbeno veće KAI Vrhovnog suda Kosova u sastavu Anne Kerber, predsedavajući sudija, Elka Filcheva-Ermenkova i Sylejman Nuredini, sudije, u žalbi na odluku Komisije Kosovske agencije za imovinu KPCC/D/A/102/2011 (spisi predmeta upisan u KAI pod brojevima KPA24354, KPA24675, KPA24679, KPA24680, KPA24681, KPA24685, KPA24688, KPA24689, KPA24692,

KPA24694, KPA24697, KPA24698, KPA24700 i KPA24701), od dana 23. februara 2011. godine, nakon zasedanja održanog dana 2. avgusta 2012. godine, donosi sledeće

PRESUDA

- 1- **Žalba D. R. je odbijena kao neosnovana**
- 2- **Odluka Komisije Kosovske agencije za imovine KPCC/D/A/102/2011, od dana 23. februara 2011. godine, u delu koji se odnosi na predmete upisane pod brojevima KPA24354, KPA24675, KPA24679, KPA24680, KPA24681, KPA24685, KPA24688, KPA24689, KPA24692, KPA24694, KPA24697, KPA24698, KPA24700 i KPA24701, *ex officio* je poništena i zahtevi odbačeni pošto isti ne spadaju u sklopu nadležnosti KKAI.**
- 3- **Troškove postupka određene u iznosu od € 530 (petsto trideset) će snositi žalilac te isti trebaju biti plaćeni kosovskom budžetu u roku od 90 (devedeset) dana od dana uručenja presude ili putem prinudnog izvršenja.**

Proceduralni i činjenični istorijat:

Dana 21. februara 2007. godine, D. R. je, u svojstvu člana domaćinstva nosioca imovinskog prava, podnela četrnaest imovinskih zahteva u Kosovskoj agenciji za imovinu (KAI), kojima je tražila ponovni posed i naknadu za nezakonito korišćenje parcela u zahtevu. Ona je objasnila da je njen pokojni otac bio suvlasnik parcela koje su bile uzurpirane od strane nepoznatog lica. Potpisivanjem obrazac za prijem zahteva, D. R. je izjavila da je imovina izgubljena dana 12. Juna 1999. godine.

Podaci u vezi parcele u predmetu su sledeći:

Broj spisa predmeta	Podaci u vezi predmetne imovine
GSK-KPA-A-224/11 (KPA24354)	Parcela br. 2966, pašnjak lociran na mestu zvanom "Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 1 h 86 ar 41 m ² ;
GSK-KPA-A-225/11 (KPA24675)	Parcela br. 2958, pašnjak koji se nalazi na mestu zvanom "Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 1 h 32 ar 20 m ² ;
GSK-KPA-A-226/11	Parcela br. 3007, pašnjak lociran na mestu zvanom "Suvi Do" u

(KPA24679)	Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 0 h 83 ar 26 m ² ;
GSK-KPA-A-227/11 (KPA24680)	Parcela br. 2984, pašnjak lociran na mestu zvanom "Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 2 h 38 ar 95 m ² ; (Posedovni list br.. 382: 2 h 30 ar 10 m ²);
GSK-KPA-A-228/11 (KPA24681)	Parcela br. 2962, njiva locirana na mestu zvanom "Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 0 h 13 ar 14 m ² ;
GSK-KPA-A-229/11 (KPA24685)	Parcela br. 2983, pašnjak lociran na mestu zvanom Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, "u površini od 0 h 16 ar 00 m ² ; (Posedovni list br. 382: 0 h 38 ar 00 m ²);
GSK-KPA-A-230/11 (KPA24688)	Parcela br. 2982, pašnjak lociran na mestu zvanom Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 2 h 13 ar 96 m ² ; (Posedovni list br. 382: 1 h 40 ar 81 m ²);
GSK-KPA-A-231/11 (KPA24689)	Parcela br. 2963, pašnjak lociran na mestu zvanom Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 0 h 45 ar 58 m ² ;
GSK-KPA-A-232/11 (KPA24692)	Parcela br. 2981, pašnjak lociran na mestu zvanom Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 0 h 07 ar 70 m ² ;
GSK-KPA-A-233/11 (KPA24694)	Parcela br. 2980, pašnjak lociran na mestu zvanom Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 0 h 09 ar 95 m ² ;
GSK-KPA-A-234/11 (KPA24697)	Parcela br. 2964, pašnjak lociran na mestu zvanom Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 1 h 66 ar 67 m ² ;
GSK-KPA-A-235/11 (KPA24698)	Parcela br. 2979, pašnjak locira na mestu zvanom Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 0 h 26 ar 29 m ² ;
GSK-KPA-A-236/11 (KPA24700)	Parcela br. 2978, pašnjak lociran na mestu zvanom Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 2 h 38 ar 95 m ² ; (Posedovni list br. 382: 0 h 99 ar 28 m ²);
GSK-KPA-A-237/11 (KPA24701)	Parcela br. 2965, zemljište za izgradnju, locirano na mestu zvanom Suvi Do" u Donjoj Dubnici, Podujevo, u površini od 0 h 99 ar 28 m ² ; (Posedovni list br. 382: 0 h 77 ar 96 m ²);

U prilogu zahtevu, podnosilac zahteva je dostavio KAI odluku br. 07-461-18, izdatu od strane Skupštine opštine Podujevo dana 14. avgusta 1993. godine. Ovom odlukom je Komisija za vraćanje zemljišta zamenila odluku br. 07-461-18 od dana 24. februara 1993. godine kojom su sledeće parcele vraćene S. i P. P. (i zakonskom nasledniku V. P.): katastarske parcele pod brojevima 2958, 2962, 2963, 2964, 2965, 2966, 2972/2, 2980, 2981, 2982, 2983, 2984, 3006, 3007, 2979 i 2978. Odlukom od dana 14. Avgusta 1993. godine, odluka iz februara 1992. godine je zamenjena te je umesto parcela br. 2979/2 parcela br. 1882/3 data zakonskom nasledniku V. P. U odluci izdatoj u avgustu mesecu 1993. godine, Komisija je takođe navela da odluka iz februara meseca 1992. godine je postala pravosnažna dana 19. marta 1992. godine.

Na zahtev KAI, podnosilac zahteva je dalje dostavio, među ostalog, sledeća dokumenta:

- Žalba na odluku Opštinske komisije za vraćanje zemljišta, koja navodi da je Kooperativa Perparimi, na čije je ime parcela upisana, trebala biti obavještena povodom planova Opštinske komisije te je trebala odobriti vraćanje imovine;
- Odluka br. 461-02-1067/94, izdata od strane Ministarstva finansija Republike Srbije u Beogradu – odeljenje za imovinska prava 13 – dana 30. oktobra 1995. godine, koja je poništila odluku Komisije za vraćanje zemljišta Opštine Podujevo br. 07-461-18, od dana 24. februara 1992. godine i 14. avgusta 1993. godine;
- Presuda br. 7038/95, izdata od strane Vrhovnog suda u Beogradu dana 2. aprila 1997. godine, koja je (pošto Ministarstvo finansija nije videlo spis predmeta) poništila odluku br. 461-02-1067/94 i naredila tuženoj strani (Ministarstvu finansija) da ponovo odluči.

Podnosilac zahteva navodi da njena porodica nije bila u stanju da koristi imovinu pošto nisu bili u stanju da upišu promene te zbog sukoba nisu bili u stanju da upišu imovinu na njihovo ime. Ona je živela u Kragujevcu od 1985. godine pa nadalje, njen otac je međutim, živio u Podujevu pre sukoba i preminuo u Kragujevcu.

KAI je pokušala da verifikuje odluke ali nije uspela u tome. Odluke nisu nađene u Katastarskoj upravi u Podujevu niti u Opštini Podujevo a ni u Odeljenu katastra u Nišu (arhiva premeštenog katastra).

Nakon što su tužene strane bile obavешteno o zahtevu - postavljanjem znaka koji je indicirao da je imovina predmet zahteva ili objavljivanjem u listu KAI- J. Sh., koji je kao – navodni- direktor kooperative Perparimi već nekoliko puta bio prisutan u obavешtenju, je odgovorio na zahteve. On je objasnio da je zemljište upisano u posedovnom listu br. 382 bilo vlasništvo Kooperative Perparimi u Podujevu. On je među ostalog dostavio KAI posedovni list br. 382, izdat od strane Opštine Podujevo za katastarsku zonu Donja Dubnica dana 9. oktobra 2003. godine. Posedovni list br. 382 pokazuje da su parcele u zahtevu u posedu kooperative “Kooperative Bujqësore Slloga”. Na osnovu dopisa u spisu predmeta KAI, Perparimi je manja organizacija unutar Sloge. Posedovni list br. 382 je verifikovan. U prepisu posedovni list Ujedinjenih nacije br. 382 od dana 25. avgusta 2007. godine nisu upisane parcele pod brojevima 2964, 2979, 2978 i 2965, u Certifikatu o pravima na nepokretnu imovinu od dana 28. maja 2009. godine, sve parcele su upisane na ime Poljoprivredne kooperative Sloga.

J. Sh. je takođe dostavio KAI odgovor A. R. Sh., od dana 25. septembra 2007. godine. Ovim dokumentom je A. Sh. odgovorio na zahteve upisane pod brojevima KPA 24689, KPA24674,

KPA24632, KPA24680, KPA24681, KPA24688, KPA24685, KPA24634, KPA24354, KPA24692 i KPA24699. On je izjavio da je deo predmetne imovine (4 hektara) bilo zemljište njegovog dede još od 1952. godine, te i da je isti obrađivao ovo zemljište do 1980. godine. On je takođe naveo da su dokumenta u vezi ovog zemljišta spaljena u 1999. godini.

Dana 23. februara 2011. godine, KAI je svojom odlukom KPCC/D/A/102/2011 odbila zahteve, pošto podnosilac zahteva nije dokazao postojanje privatnog imovinskog prava nad imovinama na ime njenog oca.

Dana 14. oktobra 2011. godine, odluka je uručena podnosiocu zahtev dok je J. Sh. i A. Sh. ista uručena dana 6. jula 2011. godine.

Dana 11. novembra 2011. godine, podnosilac zahteva (u daljem tekstu: žalilac), je uložio žalbu Vrhovnom sudu povodom svih navedenih predmeta. Ona je napala odluku iz razloga povrede materijalnog i proceduralnog prava i pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjenica te je predložila da se napadnuta odluka preinači.

Ona je izjavila da je izgubila imovinu zbog sukoba pošto je njen otac zatražio da upiše imovinu u njegovo ime ali zbog sukoba nije doneta odluka povodom njegovog zahteva. Kako bi podržala svoje navode, ona je dostavila kopiju potvrde koja datira "15.6.1998" i broj predmeta 08 952-01-1/98-14c. Na istoj stranici je kopija četvrtastog pečata koji pokazuje datum "201", popunjen pečatom "11. novembra 2011." i okruglastim pečatom sa nečitkim potpisom. Žalilac navodi da je ta potvrda potvrđuje zahtev za upisivanje imovine njenog oca na njegovo ime te i da četvorougao i okrugli pečati overavaju potvrdu i navode da je odluka (žalilac očigledno smatra na odluku koja je navodno priložena zahtevu) pravosnažna i izvršna. Žalilac dalje navodi da se potvrda izdaje jedino kada je odluka koja je bila osnov zahteva za upisivanje bila završna. Prema žaliocu, takođe, i u matičnoj knjizi u kojoj se upisuje zahtev pokazalo bi se da je odluka priložena zahtevu te i da je ova odluka izvršna. Žalilac poziva sud da pretraži upis u matičnoj knjizi i izvršnu odluku u katastarskoj kancelariji u Podujevu kao i u premeštenom katastru. Ona i njen pravi predak ne bi trebalo da su krivi za premeštanje katastra i zbog sukoba te ona ne bi trebala da snosi štetne posledice.

Žalba je uručena J. Sh. dana 13. decembra 2011. godine, kod je ista uručena A. Sh. dana 20. aprila 2012. godine. Ni jedan od njih nije reagovao.

Vrhovni sud je spojio zahteve.

Pravno obrazloženje:

Žalba je prihvatljiva. Ista je uložena unutar vremenskog roka od 30 dana predviđenog u članu 21.1 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079.

Međutim, žalba je neosnovana. Zahtevi nisu mogli biti odobreni pošto predmeti ne spadaju u sklopu nadležnosti KKAI (član 11.4 (a) UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079). Međutim, KKAI nije odbacila zahteve zbog nedostatka nadležnosti, već je odlučila na osnovanosti predmeta i odbila zahteve, ova odluka *ex officio* se treba poništiti te zahtevi umesto de se odbiju trebaju biti odbačeni.

Iako je KKAI kao kvazi-sudski organ odlučivanjem na osnovanosti zahteva već prihvatila svoju nadležnost, Sud *ex officio* ocenjuje da li predmeti spadaju u sklopu svoje nadležnosti (član 194 i 182.2 b) Zakona o parničnom postupku).

Na osnovu člana 3.1 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom br. 03/L-079, podnosilac zahteva ima pravo na nalog Komisije za ponovni posed imovine ako podnosilac zahteva ne samo dokaže pravo nad imovinom već takođe dozaže da on ili ona nije u stanju da uživa takvo imovinsko pravo iz razloga okolnosti koje su direktno povezane ili rezultiraju iz oružanog sukoba koji se dogodio na Kosovu između 27. februara 1998. godine i 20. juna 1999. godine.

U ovom predmetu, međutim, podnosilac zahteva nije dokazao niti je predstavio dovoljno indikacija da je gubitak imovine povezan sa oružanim sukobom iz 1998/1999. godine. Jedini način na koji bi gubitak imovine bio prouzrokovan oružanim sukobom je taj da se upisivanje imovine nije moglo obaviti zbog sukoba. Sud ne treba odlučiti da li čak i ova situacija ispunjava uslove svoje nadležnosti. U svakom slučaju, žalilac nije dokazao da se upis nije obavio zbog oružanog sukoba.

Spor između oca žalioca i Kooperative Perparimi je započeo već 1992. godine, kada je izdata prva odluka Komisije za vraćanje zemljišta Opštine Podujevo. Žalilac nije dostavio dokaze da se spor rešio, da pravosnažan odluka u korist njenog oca postoji te i da jedino upis nije mogao da se izvršiti zbog oružanog sukoba u 1998/1999. godini, te i da prema tome njen otac nije mogao koristiti imovinu zbog oružanog sukoba.

KKAI je pravilno zaključila da odluke postavljene od strane žalioca jedino pokazuju da odluka

Komisije za vraćanje zemljišta kojom je njenom ocu dato vlasništvo nije bila pravosnažna.

KAI je čak pretraživala završnu odluku u korist oca žalioca ali nije mogla naći istu. Čak ni u prilogu žalbi, žalilac nije dostavio pravosnažnu odluku ali je ograničila sebe izjavivši da pravosnažna odluka treba biti u katastru. Navodi žalioca nisu dovoljni kako bi se dokazalo postojanje dokumenta, naime pravosnažne odluke Komisije za vraćanje zemljišta, koja bi opravdala upisivanje svojinskog prava.

1. Žalilac je u žalbenom stepenu po prvi put izjavila da je njen otac podneo zahtev za upisivanje svoje navodne imovine dana 15. juna 1998. godine i – takođe po prvi put- je podnela kopiju dokumenta navodne potvrde zahteva koja pokazuje registracioni broj. Iz ovoga žalilac, koji tvrdi da je kopija pečata koji je takođe dostavila potvrdom zahteva, zaključuje da postoji pravosnažna odluka u korist njenog oca. Sud ne podržava ovaj zaključak.
  - a. Što se tiče potvrde, ona se ne sastoji od nijednog dokaza pošto- suprotno od navoda žalioca- ista se ne sastoji od pečata. Kopije pečata koje bi na osnovu žalioca trebale potvrditi zahtev ne samo da su veće od same potvrde (te ne odgovaraju veličini potvrde), oni takođe ne prikazuju datum 1998. godine, već datum 2011. godine. Sud primećuje da su navodi žalioca očigledno neistiniti.
  - b. Što se tiče prepisa registra koji bi po žaliocu dokazao valjanost zahteva te i da je odluka podneta od strane njenog oca bila završna: i ako bi u registru svaki dokumenat priložen zahtevu bio upisan kao valjani dokumenat i odluka upisana kao valjana i pravosnažna, ovo ne dokazuje ništa pošto postoji mogućnost da referent može pogrešiti. Nije nadležnost referenta ili pravnika da odluči da li su dostavljeni dokumenti dovoljni za usvajanje zahteva.
2. Što se zahteva žalioca da Sud ili KAI potraži pravosnažnu odluku, sud primećuje da je KAI već tražila istu te nije mogla naći završnu odluku koja daje imovinsko pravo ocu žalioca. Sud nije dužan da obavi novo pretraživanje.
  - a. Ovo već rezultira iz činjenica da nema razloga zbog kojeg žalilac sam ne bi bio u stanju da pribavi dokumenat. Ne postoji razlog zbog kojeg ne bi ona sama ili njen zastupnik same tražili dokumenta u katastru u Podujevu ili u premeštenom katastru u Nišu. Žalilac, međutim, i ako je u nekoliko prilika bio obavešten od strane KAI te i odlukom KKAI da treba dostaviti pravosnažnu odluku, nije uradila isto već je

zatražila od Suda da nađe odluku. Ovo je nedovoljno.

- b. Drugi razlog za odbacivanje potrebe za novo pretraživanje ex officio je novi podatak navodnog datuma zahteva koji je protivurečan izjavi žalioca KAI u vezi datuma zahteva njenog oca za upisivanje. U obrascu za prijem zahteva podnosilac zahteva je naveo da je datum gubitka imovine bio 12. jun 1999. godine. U telefonskom razgovoru sa službenikom KAI podnosilac zahteva je naveo da je njen otac zahtevao upis negde u februaru mesecu 1999. godine. Na kraju, u njenoj žalbi ona je navela da je datum zahteva za upis bio 15. jun 1998. godine (čak i lažno izjavljuje da priloženi pečati overavaju potvrdu). Međutim, protivurečni podaci ne obavezuju Sud da traži ex officio. Sud dalje želi dodati da navodna potvrda čak ne dokazuje da je ista izdata na zahtev oca žalioca.

Prema tome, žalilac nije dokazao da postoji pravosnažna odluka koja bi opravdala upis njenog oca u katastru. Pošto nema indikacija da je žalilac izgubio imovinu zbog oružanog sukoba (ne jednostavno što nije bilo pravosnažne odluke u dobit oca žalioca), Sud nalazi da predmet ne spada u okviru svojih nadležnosti.

Iz ovih razloga, žalba se treba odbiti kao neosnovana dok odluka KKAI u vezi zahteva ex officio treba biti poništena i zahtevi odbačeni pošto isti ne spadaju u okviru nadležnosti KKAI i Suda.

Sudska odluka ne prejudicira pravo žalioca da traži potvrđivanje njene imovine pred nadležnim lokalnim sudom.

Sudski troškovi:

Na osnovu dodatka III, člana 8.4 Administrativnog naređenja (AN) 2007/5 zamenjenog Zakonom br. 03/L-79, stranke su oslobođene plaćanja troškova u postupku pred Izvršnim sekretarijatom i Komisijom. Međutim, isti izuzeci nisu predviđeni u postupcima pred Vrhovnim sudom.

Prema tome, standardna tarifa sudske takse je predviđena Zakonom o sudskim taksama (službeni list SAPK-3. oktobar 1987. godine) i AN 2008/02 Sudskog saveta Kosovo o Ujedinjenju sudskih taksi koji su u primeni u postupcima pred Žalbenim većem.

Prema tome, sledeće sudske takse se odnose na ovoj žalbeni postupak:

- Tarifa sudske takse za ulaganje žalbe (član 10.11 AU 2008/2): 30 €
  - Tarife sudske takse za donošenje presude (član 10.21 i 10.1 AU 2008/2), uzimajući u obzir da se vrednost predmetne imovine može razumno oceniti više od € 100.000: € 500 (€ 50 + 0.5% of 100.000, međutim ne više od € 500).

Žalilac će snositi troškove postupka pošto je isti izgubio slučaj. Na osnovu člana 46 Zakona o sudskim taksama, završni rok za plaćanje kazne za osobu sa prebivalištem ili boravištem u inostranstvu ne može biti manji od 30 (trideset) dana i veći od 90 (devedeset) dana. Sud je odredio rok od 90 (devedeset) dana. Član 47. stav 3. predviđa da u slučaju da stranka ne plati sudsku taksu u određenom vremenskom roku, ista će trebati da plati novčanu kaznu u iznosu od 50% od iznosa kazne. U slučaju da stranka ne plati sudsku taksu u određenom vremenskom roku, sprovedeće se prisilno izvršenje.

Pravni savet:

U smislu člana 13.6 UNMIK Uredbe 2006/50 zamenjene Zakonom 03/L-079, ova presuda je konačna i primenljiva i ne može biti osporena korišćenjem redovnih ili vanrednih pravnih lekova.

Anne Kerber, EULEX predsedavajući sudija

Elka Filcheva-Ermenkova, EULEX sudija

Sylejman Nuredini, sudija

Urs Nufer, EULEX zapisničar